

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní škola Ústí nad Labem, Pod Vodojemem 323

Pod Vodojemem 323/3A, 400 10 Ústí nad Labem

Identifikátor školy: 600 085 601

Zřizovatel: Město Ústí nad Labem, Velká hradební 8, PSČ 401 00

Školský úřad : Ústí nad Labem, W. Churchilla 1348/6, PSČ 400 01

Termín konání inspekce: 29. a 31. květen, 1. červen 2000

Čj.	066 415/00-2036
Signatura	of6ct105

ÚVOD

Základní škola s právní subjektivitou s kapacitou 550 žáků (Rozhodnutí o zařazení do sítě s účinností od 1. 9. 1999 č.j. 30-2086-23-99) sdružuje školní jídelnu (kapacita 700 jídel) a školní družinu se kapacitou 125 žáků. V době konání inspekce navštěvovali školu 542 žáci (v září 1999 to bylo 539 žáků), v pěti odděleních školní družiny byli v září zapsáni 124 žáci. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2, ve třídách s rozšířenou výukou matematiky podle učebního plánu č.j. 21 968/96-22 a v jedné deváté třídě dobíhá výuka podle učebních dokumentů č.j. 18 730/91-20.

ČŠI v průběhu orientační inspekce sledovala také další vývoj školy od komplexní inspekce, která proběhla v březnu 1996 (zpráva čj. K-06-06/9596-Dol-21).

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

1. stupeň

Hodnocení vychází z hospitací, které se uskutečnily v devíti třídách prvního stupně, z rozhovoru s jednotlivými vyučujícími, namátkově byly kontrolovány sešity žáků, žákovské knížky a notýsky. Hodnocení sledovaných jevů je souhrnné pro všechny navštívené předměty (český jazyk, matematika, přírodověda, prvouka).

Hodinová dotace je v uvedených předmětech dodržena, vyučující mají učivo rozpracováno do časově tematických plánů, kterými se ve výuce řídí. Osnovy jsou plněny, v matematice a v českém jazyku postupují učitelé podle používané starší učebnice a probírají učivo nad rámec osnov.

Personální zajištění výuky 1. stupně je velmi dobré. Z dvanácti učitelů má jedenáct potřebnou odbornou i pedagogickou způsobilost.

Všechny učebny jsou pro výuku vhodně zařízeny s dostatkem úložných prostor a poskytují žákům příjemné a podnětné pracovní prostředí. Mnohé jsou navíc vybaveny základní didaktickou technikou a dalšími pomůckami sloužícími k výuce. Okna jsou proti slunci opatřena žaluziemi. Kromě novějších vydání učebnic přírodovědy s pracovním sešitem mají žáci k dispozici starší učebnicový fond.

V průběhu výuky respektovali učitelé, hlavně v nižších třídách, únavu žáků změnou činností nebo zařazováním relaxačních a uvolňovacích chviliek a dbali na dodržování psychohygieny psaní. Přestávky tráví žáci většinou v učebnách, ale mají možnost individuálně využít pro pohybové aktivity široké chodby, jak se o tom ČŠI měla možnost přesvědčit.

Téměř všechny hodiny byly dobře organizačně i metodicky připravené a svým pojetím odlišovaly charakter výuky v jednotlivých ročnících. S jedinou výjimkou odpovídaly stanovené cíle schopnostem a možnostem žáků. Pokyny byly jasné, přesné a srozumitelné, vyučující se vždy přesvědčili, zda jim žáci porozuměli. Základní formou práce byla hromadná výuka. Promyšlené střídání metod, zařazování samostatné práce, didaktické hry i zapojování žáků při vyvozování nového učiva kladně ovlivnily produktivitu hodin i aktivitu žáků a jejich uplatnění. Přesto by prospělo, kdyby učitelé, zvláště v přírodopise, umožňovali žákům tvořivější zapojení do výuky a matematické učivo diferencovali s ohledem na schopnosti a možnosti jednotlivých žáků. Vyučující využívali účelně různé pomůcky, učebnice a pracovní sešity. Žáci měli prostor pro vyjádření vlastních názorů, rozvíjeli své komunikativní dovednosti, při samostatné práci mohli pracovat vlastním tempem. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Vyučující průběžně motivovali žáky ke spolupráci, v prvouce, přírodopisu, ale i v českém jazyce navazovali na životní zkušenosti žáků. Průběžně žáky hodnotili, poskytovali jim zpětnou vazbu, systematicky je vedli ke kontrole. Hodnocení bylo zaměřeno převážně pozitivně. Méně často byli žáci v závěru hodin vedeni k sebehodnocení, poměrně častým nešvarem bylo ukončování hodin po zvonění. Patříčná pozornost je věnována úpravě sešitů, stále však není v písemných projevech z českého jazyka ujednocen systém práce žáků s chybou. V některých třídách nejsou žáci vedeni k psaní oprav téměř vůbec.

Ve třídách panovala v průběhu výuky přátelská spolupracující atmosféra, žáci se na své učitelé obraceli s důvěrou o radu a pomoc. Byli ukáznění a zdvořilí, respektovali pokyny vyučujících, bezprostředně a spontánně reagovali.

Kvalita vzdělávání na 1. stupni je na základě uvedených zjištění hodnocena jako velmi dobrá.

2. stupeň

Společné rysy

Hodinové dotace všech sledovaných předmětů na 2. stupni odpovídají zvolenému učebnímu programu a výuka probíhá v souladu s osnovami. Na plánování a zpracování tematických plánů se významnou měrou podílejí předmětové komise. Prostorové podmínky jsou velmi dobré, prostředí jednotlivých tříd je podnětné a odpovídá zásadám psychohygieny. Pro fyziku hudební výchovu a informatiku má škola odborné učebny, pro přírodopis je polo odborně zařízena jedna z kmenových učeben.

Český jazyk, dějepis a občanská výchova, hudební výchova

Personální podmínky se od poslední inspekce nezměnily. Z větší části odborně a pedagogicky způsobilé se vyučuje český jazyk a občanská výchova (88 % hodin), zbývající předměty jsou zajištěny učiteli s pedagogickou způsobilostí, deset hodin dějepis je vyučováno odborně i pedagogicky nezpůsobilé. Výuka probíhá v kmenových učebnách, pro hudební výchovu byla nově zřízena odborná učebna. K dispozici je knihovna s převahou encyklopedických publikací (žáci je využívají při přípravě referátů). Materiální vybavení pro uvedené předměty je velmi dobré a systematicky se zlepšuje (další cvičebnice, slovníky, jazykové příručky, tabelární pomůcky, mapy), žáci mohou vyhledávat samostatně informace na Internetu. Podstatně se oproti komplexní inspekci zlepšily podmínky pro hudební výchovu, k dispozici je nyní mj. kvalitní audio i videotechnika a postupně jsou doplňovány učebnice.

Výuku doplňují různé soutěže, předmětové olympiády, exkurze a kulturní akce, obohacením výuky dějepis je dlouhodobá spolupráce s muzeem.

Všechny hospitované hodiny byly dobře připraveny. Na začátku hodiny byli žáci vždy seznámeni s programem. Převažovaly hromadné vyučovací metody, v hodině dějepis bylo efektivně využito skupinové práce, na kterou jsou žáci zvyklí. I při společné výuce mají žáci možnost pracovat samostatně, využívají dalších informací, mohou volně vyjádřit svůj názor. Jsou uplatňovány mezipředmětové vztahy. V hudební výchově se učitelé zaměřují na pěvecké a poslechové činnosti. ČŠI se nesetkala s příkladem věcně nesprávného učiva ze strany učitele, dílčí metodické nedostatky v hudební výchově vyplývají z neobornosti vyučujících.

Motivaci při úvodním seznámení s průběhem hodiny doplňuje motivace známkou i pochvalou. Důležitou součástí je aplikace poznatků na příkladech z praxe, ve výuce dějepis s důrazem na regionální tematiku. Učitelé v případě nutnosti žákům pomáhají, upřesňují úkoly. Ve většině hodin nechybělo shrnutí učiva a hodnocení. Škola provádí srovnávací práce, které slouží

k vlastní evaluaci.

Učitelé vedou žáky ke správnému vyjadřování, vztahy mezi učiteli a žáky při hodinách lze hodnotit jako velmi dobré, rovněž komunikace učitelů je na velmi dobré úrovni. Při hospitacích se ojediněle vyskytly projevy nežádoucího chování žáků, které učitelé zvládali s přehledem.

Celkově hodnotí ČŠI výuku sledovaných společenských vědních předmětů jako velmi dobrou.

Blok přírodovědných předmětů (matematika, přírodopis, zeměpis, volitelný předmět informatika)

Při přidělování předmětů je respektována kvalifikovanost, všechny předměty kromě zeměpisu jsou vyučovány odborně a pedagogicky způsobilými učiteli. Učitelé informatiky si doplňují vzdělání účastí na různých kurzech a seminářích.

Vedení bylo upozorněno na příliš velký důraz kladený učiteli na řazení učiva dle učebnic. Toto je příčinou toho, že v matematice jsou některá témata zařazena méně vhodně, než osnovy předpokládají, tj. že nejdříve se probírá učivo aritmetiky (algebry) a pak učivo geometrie. Na škole se vyučuje ekologický přírodopis. Škola disponuje dostatečným množstvím názorných pomůcek, učebnice jsou modernizovány, učitelům jsou k dispozici učebnice jiných nakladatelství. Výuka informatiky probíhá v odborně učebně vybavené počítači zapojenými do sítě. Škola je připojena i na Internet. Mezi pozitiva patří účast žáků v různých matematických soutěžích.

Všechny hodiny byly připravené a promyšlené a byly vedeny frontálně. Styl práce vyučujících učí žáky tvořivému a logickému myšlení. V průběhu hodiny byly žáci důsledně vedeni k výstižnému vyjadřování (v matematice ke správnému používání matematické terminologie) a kulturnímu vystupování. Hlavně v nižších ročnících dokázali vyučující k dosažení stanoveného cíle využít a usměrnit přirozenou zvědavost žáků. Ti byli aktivní, činorodí a zjevně dávali najevo radost z úspěchu. V některých hodinách byly k odlehčení výuky při opakování a upevnování nového učiva využity zábavné formy (křížovky, různé doplňovačky), v hodinách přírodopisu žáci pozorovali živé organizmy. Pozitivně ČŠI hodnotí způsob kladení otázek, které vyžadovaly širší odpověď, žákům byl ponechán čas na rozmyšlenou. V hodinách se žáci chovali přirozeně, nebáli se s vyučujícími komunikovat, vyjádřit svůj názor. Jako nedostatek se jeví, že všichni žáci pracovali stejným tempem a učivo nebylo diferencováno s ohledem na individuální dispozice a potřeby jednotlivců, což by přispělo ke zvýšení sebevědomí zaostávajících žáků.

V informatice žáci řešili samostatně předem připravený úkol a na konci hodiny byla zadaná úloha zhodnocena a vytisknuta. To je pro efektivnost výuky důležité (žák vidí výsledek své práce). Průběh výuky a vytváření pozitivního vztahu žáka k předmětu příznivě ovlivňuje zaujetí vyučujícího pro daný předmět.

Na základě sledovaných hodin hodnotí ČŠI výuku přírodovědných předmětů jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování i podmínky výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré. Přetrvávají nepříznivé personální podmínky pro výuku hudební výchovy. V hodinách převažují na 1. i 2. stupni hromadné metody a formy práce se žáky. Motivace a hodnocení stejně jako komunikace a interakce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Škola naplňuje koncepci, jak byla ČŠI nastíněna už při komplexní inspekci. K prioritám patří zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu, boj proti drogám a oblast výchovného poradenství. Od 6. ročníku probíhá i nadále vždy v jedné třídě rozšířená výuka matematiky a přírodovědných předmětů. Matematické třídy se naplňují především žáky vlastní školy, přírůstek žáků z jiných škol je zanedbatelný. V porovnání s rokem 1996 se zlepšilo prostředí školy, materiální vybavení pro hudební výchovu, ale i další předměty, pravidelně se modernizuje učebna výpočetní techniky, postupně doplňuje fond učebnic. Od září 1999 je škola napojena na internetovou síť. Učebna výpočetní techniky je v provozu až do pozdních odpoledních hodin, žáci se zde v rámci zájmové činnosti zdokonalují v práci na počítačích. Nepodařilo se uskutečnit vybudování školního hřiště, po předchozí dohodě se zřizovatelem má být v tomto roce zahájena výstavba menší sportovní plochy. Plán práce školy pro tento školní rok obsahuje základní úkoly i konkrétní cíle v oblasti výchovně vzdělávací. Jak inspekce zjistila, nedaří se zatím realizovat v ročním plánu deklarovanou diferencovanou výuku a i nadále někteří vyučující nadřazují používanou učebnici osnovám (zjištění jsou uvedena v předcházejícím oddíle). Ostatní stanovené úkoly jsou postupně naplňovány. Plán práce školy byl předložen pedagogickému sboru k připomínkování a byl projednán a schválen pedagogickou radou. Dvakrát ročně je jeho plnění vyhodnocováno. Škola nenabízí žákům nepovinné předměty. Výběr volitelných předmětů je omezen na dva (informatika, konverzace v německém jazyce). Hlavní příčinou omezené nabídky je existence tříd s rozšířenou výukou matematiky. V těchto třídách je dotace pro volitelné předměty použita pro přírodovědné předměty, a škola tak nemá možnost tvorby více skupin využitím paralelních tříd v ročníku.

Řízení školy je promyšlené a funkční. Organizační struktura jasně vymezuje kompetence a pravomoci zástupců, jednotlivých pracovníků i metodických orgánů. Prostředkem řízení zůstávají provozní porady, pedagogické rady, měsíční plány a v neposlední řadě osobní kontakt s jednotlivými pracovníky. Všechny potřebné informace dostávají zaměstnanci včas. Ředitel se občas účastní jednání metodických orgánů, reaguje na jejich podněty a připomínky. K informování žáků slouží třídnické hodiny, nástěnky a školní rozhlas.

I nadále při škole pracuje sdružení rodičů. Zástupci rodičů se scházejí 4 - 5krát ročně (zpravidla před třídními schůzkami) a z jednání se pořizují zápisy. Ředitel seznamuje rodiče s ročním plánem, informuje je o důležitých událostech v životě školy, dosažených úspěších, seznamuje je s dalšími plány, reaguje na dotazy a připomínky. Následně kontroluje a vyhodnocuje zápisy z třídních schůzek. Neformální je spolupráce s dalšími institucemi, s pedagogicko-psychologickou poradnou, městskou i státní policií, školským úřadem. Méně pravidelná je v poslední době komunikace se zřizovatelem. Škola se prezentuje v regionálním tisku, žáci se účastní vědomostních a sportovních soutěží v okresních, popř. regionálních kolech. K nejvýznamnějším letošním úspěchům patří 1. místo žákyně školy v oblastním kole matematické olympiády, 1. místo v oblastním přeboru ve Fotbal Cupu a 1. místo v okresním kole olympiády v anglickém jazyce. Jedenáct žáků pátých ročníků bylo letos po úspěšném vykonání přijímacích pohovorů přijato ke studiu na víceleté gymnázium.

Dokumentace školy je úplná a kromě protokolu o komisionálních zkouškách je vedena na platných tiskopisech. Ředitel předložil ČŠI nové tiskopisy o konání komisionálních zkoušek ještě v průběhu inspekce. V namátkově kontrolovaných třídních knihách, třídních výkazech, katalogových listech a v protokolech o opravných zkouškách zjistila ČŠI některé formální

nedostatky. Při závěrečném hodnocení byl ředitel o konkrétních nedostatcích informován.

Školní řád byl přepracován a obsahuje práva i povinnosti žáků a ustanovení vztahující se k protidrogové prevenci.

Vedení školy uplatňuje demokratický styl řízení a vytváří podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. Pedagogický sbor je stabilizovaný, ke změnám dochází jen sporadicky. Tato pozitivní skutečnost má i stinnou stránku - přetrvává problém se zajištěním odborné výuky v chemii, dějepise, zeměpise, německém jazyce a hlavně v hudební výchově. Na vysoké úrovni je úzká spolupráce s katedrou matematiky a katedrou 1. stupně PF UJEP. Studenti učitelství vykonávají na škole praxi, tři pracovníci školy se účastní na obhajobách diplomových prací a při státních zkouškách. Učitelé se hojně účastní jednorázových, ale i dlouhodobějších vzdělávacích akcí (např. studium výchovného poradenství, projekt „Dokážu to“), škola sama některé akce, případně i ve spolupráci s odborníky, organizuje, pravidelně se uskutečňují nákupy odborné literatury. Odborné časopisy škola neodebírá žádné. Je vytvořen systém morálního i hmotného stimulování, se kterým jsou pracovníci seznámeni. Nejméně jednou ročně probíhá individuální hodnocení pracovníků.

Kontrolní systém postihuje celou organizační strukturu školy. Kontrola výchovně vzdělávací činnosti je prováděna v souladu s plánem kontrol, výsledky kontrol jsou vyhodnocovány a projednávány s příslušnými pracovníky. Hospitační činnost provádí ředitel školy i jeho zástupce, v tomto školním roce bylo uskutečněno 52 hospitací. Z hospitační činnosti jsou pořizovány záznamy a při následné hospitaci se současně sleduje, zda učitel reagoval na případná doporučení.

Pro hodnocení výuky zadávají vyučující srovnávací práce, na 1. stupni se pravidelně hodnotí úroveň čtenářských dovedností žáků, významná pro školu je účast v mezinárodní soutěži Matematický klokan.

Hodnocení kvality řízení

Plánování je systematické, koncepční záměry školy jsou stanoveny a naplňovány. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy, metodické orgány jsou funkční. Vedení a motivování pracovníků je velmi dobré, aktivity vyvíjené v oblasti dalšího vzdělávání a úzká spolupráce s pedagogickou fakultou přispívají ke zvyšování kvality vzdělávacího procesu. Kontrolní systém postihuje všechny oblasti života školy, je dodržován, zajištěna je zpětná vazba.

Kvalita řízení je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- inspekční zpráva z komplexní inspekce č.j. K-06-06/9596-Dol-21
- povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- výroční zpráva za školní rok 1998/99
- podkladová inspekční dokumentace
- plán práce na školní rok 1999/2000
- dokladovaná kontrolní činnost
- tematické plány hospitovaných předmětů
- žákovská dokumentace, práce žáků

- zápisy z jednání metodických orgánů
- přehled mimoškolní činnosti

ZÁVĚR

Pedagogický sbor i žáci mají pro svou práci dobré podmínky. Kvalita výchovně vzdělávací činnosti je celkově hodnocena jako velmi dobrá. Řízení školy je založené na dobrých partnerských vztazích a je promyšlené, systematické a účinné. Koncepční záměry jsou naplňovány, akceptují je učitelé i rodičovská veřejnost. Řízení je celkově hodnoceno jako velmi dobré.

Při hospodaření s finančními prostředky si škola počíná šetrně a promyšleně.

Posouzení vývoje od poslední inspekce

Škola postupně uskutečňuje stanovené záměry a cíle, výrazný posun nastal v oblasti materiálního vybavení, zlepšují se podmínky pro práci učitelů i žáků. Personální zajištění výuky zůstává zhruba na stejné úrovni, pedagogický sbor je stabilizovaný. Stoupá zájem rodičů o školu. V roce 1996 navštěvovalo školu 426 žáků, v tomto roce je to již 542 žáků.

Doporučení k další činnosti

- * *Vést pedagogický sbor k užívání progresivních metod výuky a k diferenciaci s ohledem na individuální možnosti a schopnosti žáků.*
- * *Pro zkvalitnění výuky hudební výchovy získat vyučujícího s touto odborností.*

Ve sledovaných oblastech je škola celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Marta Dolinská	.....
Členové týmu	Mgr. Věra Heřmánková	.....
	Mgr. Miroslav Hyška	.....

V Ústí nad Labem dne 7. června 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .12. 6. 2000.....

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Jaroslav Chodovský	....Jaroslav Chodovský v.r....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednačního protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-06-26	066 452/00-2036
Zřizovatel	2000-06-26	066 453/00-2036
Rada školy	---	--

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednačního protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.